

علي رضا قره بلوط، معجم المخطوطات الموجودة في مكتبات
إستانبول و أناتولي، الجزء الأول، [y.y.,t.y.] ، İSAM 141806 ،

s. 419-420

MADDE 141 İMZA/İSTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

030255

Amir Cem Beyen

1267 - حسن بن محمود البياتي الرومي العثماني

الصوفي الشاعر المتخلص ببياتي - من خلفاء ده ده

عمر روشني - المتوفى بعد سنة 1481/886

من تصانيفه :

1 - جام جم آين في تاريخ آل عثمان = سلسله نامه

ء سلاطين آل عثمان (ت)

أسعد أفندي رقم 3/2175 ورقة 41-62 ، 1023

هـ ملت كتيخانه سي تاريخ رقم 203 ؛ طبع في

إستانبول 1331 ؛

رسیدن به پادشاهی شکست خورد و گریخت، بیاتی که در راه سفر حج بود با شاهزاده دیدار کرد و ندیم و همنشین او شد. وی به سفارش شاهزاده جم کتابی به نام جام جم آیین در تاریخ آل عثمان تألیف کرد و نام شاهزاده را بر آن نهاد. بعدها علی امیری، از پژوهشگران معاصر ترکیه، حاشیه‌ای ارزشمند بر کتاب جام جم آیین نوشت و آن را چاپ و منتشر کرد. قصیده‌ای بلند از شاهزاده جم که آن را زمانی که در اروپا به سر می‌برد، نوشته بود در خاتمه کتاب آمده است. بیاتی این قصیده را نزد مادر جم یافت، آن را تخمیس کرد و بر کتاب افزود.

منابع: عثمانلی مؤلفری، ۲۹/۳؛ نگاهی به زوند نفوذ و گسترش زبان و ادب فارسی در ترکیه، ۲۳۷ - ۲۳۸.

محمدی

بیداری (*bidāri*)، - ۹۶۸ ق/ ۱۵۶۰ م، شاعر ایرانی. از مردم روستای درگزین همدان و برادر سحابی همدانی (- ۹۷۰/۹۷۱ ق) بود. از زادگاهش به عثمانی کوچید و در آنجا پیشه صرافی داشت. بسیاری از اشعار شاعران گذشته و هم‌دوره‌اش را از بر بود. در منابع آمده که وی مردی خوش صحبت و دائم‌الخمر بوده است. اشعار فارسی و ترکی او در تذکره‌ها، مجموعه‌ها و جنگ‌ها پراکنده است.

منابع: پارسی‌نویسان آسیای صغیر، ۲۷؛ تذکره الشعراء، حسن چلبی، ۲۳۲/۱؛ سجل عثمانی، ۳۶/۲؛ قاموس‌الاعلام، ۱۴۲۷/۲؛

Türk edebiyatı ansiklopedisi, 1/231.

معصرمی

بی‌دخان، احمد ← رضوان

بیلگه ← رفعت کلیسی

تویق‌پوسرای و به شماره Add.7869 در موزه بریتانیایی نگاه‌داری می‌شود. همچنین نسخه دست‌نویس برخی دیگر از بخش‌های تاریخ بهشتی به شماره Add.24, 955 در همان‌جا نگاه‌داری می‌شود. افزون بر این، دیوانی به بهشتی نسبت داده‌اند که تاکنون به دست نیامده است. به گفته سهی بیگ، بهشتی، خمسة نظامی را به ترکی برگردانده است، اما اکنون این اثر در دست نیست. گمان می‌رود که منظور وی همان خمسة بهشتی است.

منابع: تاریخ امپراطوری عثمانی، ۷۸۸/۱؛ تذکره الشعراء، حسن چلبی، ۲۲۵/۱ - ۲۲۶؛ دانشنامه جهان اسلام، ۸۲۴/۴ - ۸۲۵؛ سایه در خورشید، ۱۲۰/۲؛ عاشق‌پاشازاده تاریخی، ۱۴۲؛ عثمانلی مؤلفری، ۹۶/۲ - ۹۷، ۸۲/۳؛ ۱۸۴؛ فهرس المخطوطات التركية العثمانية، ۵۸/۲؛ قاموس‌الاعلام، ۱۴۱۹/۲؛ کشف‌الظنون، ۷۲۴/۱؛ ۱۰۵۵/۲؛ یوسف و زلیخا، خیام‌پور، ۱۰۲ - ۱۰۳؛ عبدالرحمان ناجی طوقماق، «خمسه‌سرایان عثمانی»، مجموعه مقالات کنگره بین‌المللی بزرگداشت نهمین سده تولد حکیم نظامی گنجوی، ۲۹۷/۳ - ۲۹۸؛ *Catalogue of the Turkish manuscripts in the British museum*, 44-45, 47-48; *Encyclopaedia of Islam*, 1/1210; *Topkapı sarayı müzesi*, 1/206; *Türk dili ve edebiyatı ansiklopedisi*, 1/377; *Türk edebiyatı ansiklopedisi*, 1/208.

معصرمی

بیاتی (*ba.yā.ti*)، شیخ محمودافندی، ز ۸۸۶ ق، شاعر و نویسنده عثمانی. وی به قبیله بیات که در پیرامون کرکوک و قریباغ پراکنده بودند، تعلق داشت. بیاتی شاعری غزل‌سرا بود و به فارسی و ترکی شعر می‌سرود. شاهزاده جم (۸۶۴ - ۹۰۰ ق)، پسر محمد فاتح (۸۴۸ - ۸۵۰؛ ۸۵۵ - ۸۸۶ ق)، نظیره‌ای بر یکی از غزل‌های بیاتی که او را خوش آمده بود، نوشته است. در ۸۸۶ ق که شاهزاده جم، پس از مرگ پدرش، در تبرد با برادرش برای